

הנדון: בדיקות קרינה בבתי הספר

מכתב זה מייצג את דעות ודרישות ועד ההורים העירוני, בשם כל הורי העיר החרדים לבריאות ובטיחות ילדינו במתקני בתי הספר בעיר.

בפתיח הדברים נבקש להציג את תוצאות דו"ח המבקר לטיפול הרשויות המקומיות ובעלים פרטיים בקרינה בלתי מייננת במוסדות חינוך מסגרת הפרסום: דוחות על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2014 שנת פרסום: התשע"ה-2014

רקע כללי
<p>קרינה בלתי מייננת (לרבות קרינה אלקטרומגנטית) היא מפגע סביבתי, שהחשיפה אליו מגדילה את הסיכון לחלות בסרטן. ילדים רגישים יותר ממבוגרים לגורמים המסרטנים ובכלל זה לקרינה אלקטרומגנטית.</p> <p>מקורות הקרינה הבלתי מייננת שניתן לזהות במוסדות החינוך בסביבת התלמידים הם: (א) רשת החשמל. (ב) אנטנות סולריות שמותקנות מעל מוסדות החינוך או בקרבתם. (ג) טלפונים סולריים. (ד) נקודות גישה לאינטרנט אלחוטי Wi-Fi ו-Wlan.</p> <p>בהחלטת ממשלה 481 מיולי 2001 (להלן - החלטת הממשלה) נקבעה חלוקת הסמכויות ותחומי האחריות בין הגורמים במערכת החינוך בנוגע לבטיחות התלמידים. בהחלטה נקבע כי האחריות הישירה לבטיחות התלמידים במוסדות החינוך הרשמיים מוטלת על הרשויות המקומיות, ובמוסדות החינוך המוכרים שאינם רשמיים - על הגופים הפרטיים שבעלותם מוסדות החינוך (להלן - בעלים פרטיים)¹. על בסיס החלטה זו קבע משרד החינוך בחוזרי המנכ"ל שלו את הנהלים שמנחים את הרשויות המקומיות ובעלים פרטיים בנוגע לאופן השמירה על הבטיחות הסביבתית במוסדות חינוך.</p>

3. לפי האמור באתר המשרד להגנת הסביבה², רמת החשיפה הרצופה והממושכת המרבית המותרת לשדה מגנטי בתדרי רשת החשמל במוסדות חינוך שבהם שוהים ילדים מתחת לגיל 15 לא תעלה בשום מקום ישיבה על 4 מיליגאוס, ללא תלות במשך החשיפה.

ניהול הבטיחות ברשויות מקומיות ובמוסדות חינוך

חוזר מנכ"ל (א') משנת 2002 עוסק בהנחיית הגורמים האחראים למוסדות חינוך בנוגע לחובותיהם בתחום ניהול מערך הבטיחות במערכת החינוך. לפי חוזר זה, על כל רשות מקומית למנות מנהל בטיחות מטעמה, ובכל מוסד חינוך יש למנות רכז בטיחות. על מנהל הבטיחות הרשותי להיות בוגר קורס למנהלי בטיחות במערכות חינוך, **ופעם בשנה עליו לנהל את מבדקי הבטיחות בכל מוסדות החינוך שבאחריות הרשות**. כמו כן, בהתבסס על תוצאות המבדק, על הרשויות המקומיות ובעלים פרטיים לדרווח למשרד החינוך לקראת כל שנת לימודים חדשה מהי מידת התקינות הבטיחותית של מוסדות החינוך שלהם. בדיווח הם מתחייבים שבמוסדות החינוך שלהם אין מפגעי בטיחות ברמת קדימות 1³. מנהלי הבטיחות במוסדות חינוך ברשויות המקומיות ובמוסדות השייכים לבעלים פרטיים אחראים לניהול מערך הבקרה והפיקוח על הבטיחות במוסדות החינוך שבאחריותם.

¹ ראו להלן בפרק על הגורמים במערכת החינוך האחראים לבטיחות התלמידים במוסדות החינוך.
² "הגבלת החשיפה לשדה מגנטי כתלות במשך החשיפה" (24.12.13), מתוך אתר של המשרד להגנת הסביבה.
³ מפגעי הבטיחות מסווגים לשלוש רמות: 1, 2 ו-3. רמת בטיחות 1 היא של מפגע הבטיחות המסוכן ביותר, שיש להסירו באופן מיידי.

דוגמה ללקוי בדו"ח:

עריית קריית שמונה לא ביצעה מדידות קרינה ממקורות חשמל במוסדות החינוך שלה שמספרם בשנת 2013 היה 47 (11 בתי ספר ו-36 גני ילדים). לדברי מנהל הבטיחות במוסדות החינוך בעירייה, חוזרי מנכ"ל של משרד החינוך אינם מחייבים לבצע בדיקות אלה. בסיוור שהתקיים בינואר 2014 במוסדות החינוך שבכיר נמצא: (א) בחצר בית הספר א' שוכן חדר השנאה, והמרחק בינו ובין החצר קטן ממרחק הבטיחות שנקבע בחוזר מנכ"ל (ב'). בבית ספר ב' קווי החשמל חוצים את חצר בית הספר, שלא לפי הוראות חוזר מנכ"ל (ב'). (ב) בחצר המערבית של בית ספר ג' נמצא עמוד חשמל. יועץ הבטיחות של משרד החינוך דיווח על כך בדות סיכום המבדק שעשה בבית הספר באוגוסט 2006 וסיווג את המפגע ברמת דחיפות 1, כלומר ככזה שיש להסירו מיד. **נמצא כי במועד סיום הביקורת, כשש שנים לאחר מכן, העירייה עדיין לא טיפלה במפגע. זאת ועוד, בדוחות השנתיים של העירייה למשרד החינוך העוסקים בנושא כשירות בית הספר מהבחינה הבטיחותית היא דיווחה שבמוסד אין מפגעי בטיחות בקדימות 1.** (ג) בבתי הספר ג' וד' הטענת המחשבים הניידים מתבצעת באמצעות עגלת טעינה⁴ בתוך כיתות הלימוד ובזמן שהתלמידים שוהים בהם, זאת שלא בהתאם לחוזר מנכ"ל (ג) שאוסר על טעינת מחשבים ניידים בכיתה בזמן הלימודים (ראו להלן בתמונה 6).

על בסיס כל האמור לעיל נשמח להבהיר את פנייתנו אליך:

בחודשים האחרונים מוצאים עצמם ועדי הורים בבתי הספר במאבקי סרק מול גורמים איכות הסביבה והחינוך בעיר על תחום בטיחות ילידנו בנושא הקרינה. הבסיס למאבקים הוא העובדה המצערת כי הרשות לא עומדת בדרישה המחייבת לבדיקות אחת לשנה בכל בית ספר בעיר, וכן בטיפול ראוי בבדיקות שכבר מתבצעות, ולכך קצר הדף מלהכיל!

בעקבות טיפול כושל מאוד הן של הרשות והן של משרד החינוך בתכיפות קיום הבדיקות, בטיפול בהן, בחשיפת הכשלים שנמצאים ובשיתוף בתי הספר בדוחות הבדיקות שכבר נעשו, יש דרישה חד משמעית של הוועד להכניס בדיקות פרטיות לבתי הספר, מלאות ומקיפות, נטולות מגמתיות, השפעות פנימיות, עם שקיפות מלאה ונתונים אמיתיים!!!

בחודשים האחרונים, לאור המודעות הגוברת של הורים וגורמי חינוך לנושא הקרינה והשפעותיה התקיימו מס' בדיקות פרטיות בחלק מבתי הספר בעיר. התוצאות, שהתקבלו אגב תוך יום עבודה אחד בלבד (!), הראו מצב עגום שלא יתכן שלא עלו עליו לפני כן בבדיקות משרד החינוך או הרשות המקומית. בדרישתנו לטיפול דחוף בליקויים שכבר נמצאו והתגלו מוצאות המנהלות וועדי ההורים את עצמם בהתקפה חסרת תקדים על נתון אחד בלבד... ולא... לא על התוצאה המדאיגה חס וחלילה... **אלא על עצם קיום הבדיקה הפרטית, שלהזכיר – נעשתה כי לא היה כל טיפול לפני כן או טיפול כושל מאוד!**

כוועד הורים עירוני, שבראש מעיינו עומדים הילדים, בטיחותם, איכות הלימוד שלהם והסביבה החינוכית בה הם שוהים, לא נסכים לכך ולא ניתן לזה יד! לא יכול להיות שבמקום לעבוד ביחד עם הרשות ולטפל בעיקר, תגרור אותנו הרשות להתעסקות בתפל ובכשלים של הטיפול שלה!

לאור כל האמור לעיל, ומאחר ואין בכוונתנו להתפשר על בטיחות ילדנו, להלן בקשותינו:

- 1) **לאפשר לכל בתי הספר להכניס בדיקות קרינה פרטית**, ניתן בנוכחות גורם עירייה, ותמיד בנוכחות מנהלת בית הספר ויו"ר ועד ההנהגה המוסדית.
- 2) לממן בדיקה יסודית כזו בכל מוסדות החינוך בעיר אחת ל 4-5 שנים (מדובר על סכומים זעומים של עד 2000 ש"ח ולפי גודל בית הספר), כאשר בין הבדיקות תבצע הרשות את הבדיקות השנתיות שלה על בסיס הליקויים שנמצאו בבדיקה המקיפה.
- 3) **לשתף את כל הגורמים בדו"ח ותוצאותיו** ובכל מקרה לגופו לטפל בפתרון הנדרש ולא כפתרון בית ספר אחיד. לא כל טיפול מתאים לכל מוסד ולכל בעיה שמתגלה.
- 4) להקציב זמן טיפול לכל ליקוי שיתגלה בהתאם לגודל הבעיה, הצרכים הבית סיפריים והיקף העבודה הנדרשת.
- 5) לתמוך במנהלי בתי הספר ולגייס את כל הגורמים לעבודה משותפת איתם.

חשוב לציין כי האחריות לבדיקות נמצאת כבר שנים רבות בידי הרשויות!

אנחנו מציעים דרך הגיונית, שפוייה, מהירה ובטיחותית בכדי שתוכלו לעמוד בזה ולהרים דגל כעיר גדולה ומובילה שהביאה את נושא בטיחות הילדים במוסדות החינוך לראש סידרי העדיפויות.

מעבר לחובת הרשות לספק תנאים בטיחותיים במוסדות החינוך, שיתוף הפעולה של הרשות עם ועד ההורים ובתי הספר יכול להיות סיפור הצלחה בתהליך או כשלון חרוץ. אנו מניחים כי המטרות זהות ולכן שוללים את אופצית הכשלון, עם זאת לא נהסס לפעול בכל דרך אפשרית אם נמשיך לגלות אטימות, חוסר יצירתיות ומאבקי כוח על חשבון חיי הילדים!

נשמח למעורבותך, החלטתך ועדכוננו בנושא,

בכבוד רב,
ועד ההורים העירוני ר"ג

העתקים:
מר' משה בודאגה – מנכ"ל העירייה
גב' דליה לין – מנהלת אגף החינוך
יו"ר בתי הספר בר"ג
.... (מי שתחילטו עוד....)